

18. Dasypodius Frid. de pure empyrenus

44/54146

380/44/541 46(5)

DISPUTATIO PANDECTARVM
VICESIMA. 822

DE IVRE EM-
PHYTEVTICO.

Quam
AVSPICE CHRISTO ET
PRÆSIDE D. FRIDERICO DASYPPO.
dio I. V. D. in alma vniuersitate IVLIA
habuit

PAVLVS GOLTSTEIN
Megapol.

Loco & horis solitis.

HELMSTADII
Excudebat Iacobus Lucius. Anno
M. D. XC.

MAGNIFICO, CLARISSIMO
ATQVE EXCELLENTISSIMO VI-
RO, D. HIERONYMO SCHULTEN, I. V. D.
ac Illustrissimorum Ducum Holsatiæ nec non Saxo-
niæ Cancellario dignissimo,

Domino & affini suo summè honorando,

Hæc de iure Emphyteutico propositiones consecrat dedicatq;

PAVLVS GOLDSTEIN.

EPIGRAMMA AD LITERATISSIMVM
IUVENEM PAVLLVM GOLDSTEIN, CHI-
LIANI ICTI FILIVM.

IM metuens diuina THEMIS, loca tuta requiram
Dixit, & hospitium dulce parabo mihi:
Patronosq; legam, quorum mihi cura laborem
Demat, & officijs sollicitudo beet.

hospitium mox HALA parat domus ampla patronos
Cui lapis aureolus nomen habere dedit.

Quis geminos nescit CHILIANOS; lumina seclæ
O capita æterna commemoranda tuba!

At vos, progenies tantorum clara virorum
Tutores huius este, manete, Deæ.

Strata via est simul & feliciter alea iacta
Quod restat dulci est dulcius ambrosia.

*Henricus Meibomius, Poeta Laureatus Cesarinus, & in IVLIA
acad. professor publicus f.*

Emphyteusis est contractus *a* iuris ciuilibus *b*, nominatus *c* stricti iuris *d*, quo dominus prædium vtendum fruendum Emphyteuticario concedit, ea lege vt id melius & cultius reddat, & certam annuam pensionem præstet *e*.

a l. 1. & 2. C. de iur. Emphyt. §. ad eò instit. de locat. & conduet. *b* Accursius in §. ius autem gent. sup. verbo penè Instit. de iur. N. G. & C. & in l. ex hoc iure ff. de iust. & iur. quem communiter interpp. sequuntur, licet Hottomanno in d. §. ius autem gent. & in d. §. ad eò. Corrasio in rubrica C. h. t. nu. 8 & lib. 1. miscell. c. 21. Et Francisco Conano lib. 7. c. 21. hoc displiceat. *c* Paris: consil. 77. nu. 12. lib. 3. *d* Iason in l. 1. nu. 67. C. eodem, contrarium quod sit bona fidei tenent Conanus lib. 7. c. 12. V. Vesenb. in d. §. ad eò nu. 8. *e* Tac. Cuiat. in c. vn. qui success: ten. in vsibus feud.

2. Et diuiditur in ecclesiasticam & ciuilem.

Ferrar. & Coras. ad tit. C. h. t. in pr. Iul. Clarus in §. Emphyteusis q. 6.

3. Ecclesiastica est, cum ab ecclesiasticis bona non satis culta, adhibita causæ cognitione, in emphyteusin conceduntur *a*: Ciuilibus, quando a laicis alicui excolenda in Emphyteusin dantur *b*.

a c potuit ext. a locati auth: si quas ruinas C. de SS. Eccles. Nou. 7. & Nou. 120. vbi d. *b* l. 1. & t. t. C. h. t. l. 1. & t. t. ff. eod.

4. Constituitur verò emphyteusis mutuo contrahentium consensu, iuxta formam quam à lege Zenoniana sortita est.

d. l. 1. C. h. t. d. §. ad eò.

5. Quæ emphyteuseos contractus propriam statuit naturam, neq; ad locationem neq; ad venditionem inclinantem, sed suis pactionibus fulciendam.

Iustiniano in d. §. ad eò & Zennone in d. l. 1. autoribus.

6. In hoc tamen contractu cuncta, quæ inter vtrasq; contrahentium partes placuerint, quamuis naturæ contractus repugnent, firma illibataq; perpetua stabilitate modis omnibus custodienda sunt.

d. l. 1. & 2. vbi Bart. C. h. t. Mysf. ad d. §. ad eò nu. 22.

7. Emphyteusin autem non vno sed pluribus modis constitui

certum est. Constituitur enim vel simpliciter, vel ad certum tempus, vel ad generationem certam, vel deniq; in infinitum.

d. l. i. l. ult. ff. h. t. Nou. 120. c. 5. & 6. §. licentiam d. §. adeo Dn. Borch. in tracta. feud. c. 3. nu. 13.

8. Ciuilis emphyteusis simpliciter constituta, nulla filiorum nec heredum facta mentione, non modò ad emphyteutæ filios filiasue, nepotes neptesue, reliquosq; descendentes; verum etiam ad extraneos heredes transit *a*: Ecclesiastica ad omnes emphyteutæ duntaxat descendentes pertinet *b*.

a Inl. Clarus in d. §. Emphyteusis quest. 28. b Nou. 120. vide Dn. Borch. modò d. c. 3. nu. 14. ubi refert hanc sententiam communiter esse receptam licet eam post multos alios Couerru. lib. 2. variar. resol. c. 17. in 5. conclus. non probat.

9. Emphyteusis ciuilis ad certum tempus constituta, ad quoscunq; heredes intra præscriptum tempus deuoluitur. In ecclesiastica solum modò descendentes, vsq; ad præfinitum annorum numerum succedunt, & illis ante completum annorum numerum deficientibus, ad ecclesiam reuertitur.

Inl. Clarus in d. §. Emphyteusis quest. 28. Roland. à Valle consil. 96. nu. 4. in 1. volum.

10. Ea quippe natura est emphyteusis ecclesiasticæ, vt si id nominatim non sit actum, ad extraneos non transeat.

Imola in l. ex facto nu. 14. de hered. instit. Ruinus cons. 23. nu. 34. lib. 4. Alexand. consil. 23. nu. 4. lib. 1.

11. Quod si ad certam generationem concessa fuerit, ad solos descendentes indistinctè, vsq; ad generationem in concessione expressam, spectat.

Iulius Clar. in d. §. emphyteusis quest. 28. quem sequitur Dn. Borch. d. c. 3. nu. 16.

12. Sic distinctione illa non vtimur, cum emphyteusis in perpetuum constituta est. Vtraq; enim & hoc casu, si quidem emphyteuta pro se & filijs suis eam accepit, ad solos descendentes pertinet *a*. Si pro se & heredibus quibuscunq; ad descendentes & extraneos *b*.

a Didac. Couer. lib. 2. var. resol. c. 18. in 5. conclus. b Ant. Gab. Rom. lib. 6. com. conclus. r. d. v. s. conclus. 4.

13. Acquiritur etiam emphyteufis præfcriptione, fi quis per le-
gitimum tempus tanquam emphyteuta fundum poffederit, & do-
mino quotannis, in recognitionem dominij, canonem præftiterit.

*argumento c. vn. §. fi quis per 30. fi de feud. defu. content. fit in vrbibus feud. latiffi-
mè Balbus in trakt. de præfcript. part. 7. quæft. 8.*

14. Confiftit autem emphyteufis in rebus, quæ vfu & cultura
meliorantur, cuiusmodi funt res foli.

d. l. 1. ff. h. t. l. fi. cum venditor 60. ff. de euict. d. §. adeò

15. Quarum vfufructus licet in emphyteuticarium trãferatur,
non tamen idcirco liberam alienandi potestatem confequitur. Nã
fi rem emphyteuticam alteri vendere velit, cogitur in primis domi-
no denunciare, an ipse velit emere pro tali precio, quod alius solue-
re paratus est.

l. 3. C. h. t. Sneyd. ad d. §. adeò nu. 12. Socin. confil. 70. nu. 14. lib. 3.

16. Et fi dominus post huiusmodi denunciationem, intra duos
menses prædium emphyteuticum non emat, potest emphyteuta, e-
tiam domino inuito, ius suum cui volet vendere.

d. l. 3. V. fm autem constant. Harmenop. lib. 3. Epitom.

17. Dummodò his personis vëdat, quæ non solent in emphyteu-
ticis contractibus vetari, ad huiusmodi venire emptionem.

d. l. 3. V. his tamen personis.

18. Ac dominus, si eo quo diximus modo, venditio composita
fit, nouum emphyteutam accipere iuris necessitate astringitur.

d. l. 3. V. necessitatem autem.

19. Ipse autè dominus nouum emphyteutam vel per literas suas,
vel per depositionem apud magistrum census, vel præsentibus ta-
bularijs per attestationem, vel deniq; in prouincijs per præfides
vel defensores, in possessionem suscipere tenetur, non per condu-
ctorem vel procuratorem.

d. l. 3. V. sed nouum.

20. Dominus tamen, vt nouum emphyteutam gratis suscipiat,
cogi nullo modo potest, sed pro susceptione quinquagesimam par-
tem precij, vel æstimationis loci, qui ad aliam personam transfer-
tur

tur (quàm dd. vulgò appellant laudemium) & ab eo rectè exigit b.

a *Budaus in l. Heremius de euiction.*

b *d.l.3. V. ne auaritia.*

21. Sed vtrum emphyteuta ius suum, quod in prædio emphyteutico habet, sine domini consensu alteri possit donare, anceps est quæstio. Et affirmantium sententiæ vt communiore, ita etiam veriori subscribendum non ambigimus.

l. fin. C. de prad. Decur. sine decret. non alien. lib. 10. l. 1. C. de fund. patrimon. lib. 11.

Accursius in d. l. 3. sup. verbis, alijs vendere. In contraria sententia est antiquus

glossator Irnerius in d. l. 3. Cuius sententiam probat Bart. in l. si domus §. fin.

nu. 2. de legat. 1.

22. Sic emphyteuta prædium emphyteuticum, in scio domino, alteri oppignorare a, in dotem dare, ad modicum tempus locare b licere autumamus.

a *gl. in d. l. 3. sup. verbis alijs vendere & ibi Iason. nu. 78.*

b *Alexand. consil. 119. nu. 7.*

23. Quin etiam in eo, domini consensu non impetrato, seruitute constituere possit, in dubium non vocamus.

Iulius Clarus in d. §. Emphyteusis quæst. 21. Dn. Borch. d. c. 3. nu. 43.

24. Vtlerius si nihil de periculo rei, in emphyteusin datæ, præstando fuerit pactum, tunc si quidem totius rei interitus accesserit, ad dominum super hoc redundare periculum iure cautum est.

d. l. 1. V. ita vt si C. h. t. d. §. adeo in fin. vbi Faber & Angel.

25. Sin verò particulare vel aliud leue contigerit damnum, ex quo non ipsa rei penitus lædatur substantia, hoc emphyteuticarius suis partibus non dubitet ascribendum.

per iura modo adducta.

26. Hinc liquidò constat, eum ob interitum partis rei emphyteuticæ, sterilitatem, hostium incursum & bellorum calamitates à solutione canonis neq; in totum liberari, neque pro parte ei pensionem diminui, nisi fortè ea perpetuò durent.

Iason. in d. l. 1. nu. 83. C. h. t. Albericus ibidem nu. 7. vbi scribit se vidisse communiter hanc sententiam ita obseruari.

27. Verùm num vice versa ob vbertatem fructuum pensio annua

nua augeri possit à domino, quaestio est? Et non posse obtinuit.

Ferrar. in d. l. i. C. h. r. Jul. Clar. in d. s. emphyteusis nu. 2.

28. Porrò cum omne id, quod ligatum est, solubile sit *a*, consequens est, ut quo pacto emphyteusis constituta rursus extinguatur, videamus.

a Nou. 22. §. nuptias itaq.

29. Idquè verò vel sine culpa emphyteutæ, vel culpa interueniente accidit.

dd. in l. 2. C. h. r.

30. Sine culpa finitur præscriptione, finita generatione & tempore, ad quod emphyteusis constituta erat elapso.

Iulius Clarus in d. §. Emphyteusis quest. 43. V. Ves in paratit. ff. h. r. nu. 2.

31. Culpa autem emphyteutæ extinguitur, si canonem in ciuili emphyteusi intra triennium *a*, in ecclesiastica intra biennium *b* non soluerit. Item si apochas fiscales, domino intra triennium non reddiderit *c*, iure suo cadit & alijs quibusdam modis.

a l. 2. C. h. r. b Nou. 7. c d. l. 2. verbis neg. apochas.

32. Neque potest prætere, quod non est super hac causa inquietatus, cum neminem oporteat conuentionem vel admonitionem expectare, sed vnumquemque deceat vtrò sese offerre, & debitum spontanea voluntate persolvere.

d. l. 2. V. neg. præterente.

33. Emphyteutarius igitur in mora constituitur, sine vlla interpellatione. Quam vtrum canonem offerendo purgare queat, elegans & in vtramque partem à dd. est exagitata quaestio? Nos negantium sententiam communi dd. calculo approbatam amplectimur.

Roland. à Valle conf. 78. nu. 7. in 1. vol. Iason. in d. l. 2. nu. 72. cum multis seqq. Mysf. obs. 9. nu. 2. cent. 1.

34. Denique actio, quæ ex hoc contractu tam domino quam Emphyteutæ datur, est condictio ex lege Zenoniana & canone Gregoriano, competunt & interdicta possessoria & nonnulla alia iuris remedia, pro vt casus inciderit.

Ias. l. ult. C. h. r. Corraf. l. 1. nu. 10. C. h. r.

Coro-

Coroniclis loco.

I.

Ius quod Emphyteuticarius in re Emphyteutica habet, perperam ab interpp. dici vtile dominium, cum hodie vnicum sit dominium & nullum quod vtile dicatur, cum sanioribus quibusdam Ictis afferimus.

Cuiat. lib. 11. obs. c. 35. Costal. in l. 1. ff. h. 1. Duar. in 1. anniuersa: disputat. c. 17. Baro lib. 4. de benefic. c. 7. dn. Borch. in tractat. feud. c. 1. nu. 13. cum 2. seqq.

II.

Magnus est Dd. conflictus, vtrum Emphyteuta, si statuto tempore canonem non soluerit, ipso iure prædio emphyteutico cadat, an iudicis sententia sit opus? Et quamuis ipso iure excidat, a nihilominus tamen sententiam declaratoriam requiri b, veritati consentaneum est.

a l. 2. C. h. t. Tiraq. in l. si unquam supr. verbo reuertatur nu. 76. cum seqq. & nu. 88. C. de reuocand. donat. Salicetus & Iohan. Sichardus in d. l. 2. vbi & Antonius de Butris, qui hanc communem esse testatur.

b Contrarium statuit Hostiens. & Imola in c. potuit extra de locato Mys. cent. 3. obs. 61. And. Gajl. in practi. obseruat. lib. 2. obs. 51. nu. 7.

FINIS.

380/44/54146(5)

X13<4454146500013

